

„Und die Kugeln müssen singen, und die Säbel müssen klingeln“: On Various Musical Institutions of the Croatian Military Frontier in the Long 19th Century

Petra Babić

From Private to Public: the Institutionalization of Bourgeois Music Culture in the Long 19th Century

Military Frontier

- *Cordon sanitaire* between Habsburg Monarchy and the Ottoman Empire (16th-19th century)
- 17 regiments - 11 Croatian, 6 Hungarian
- 45% of Croatian territory and population
- 1873 - demilitarization; 1881 - reincorporation with Croatia and Slavonia

Military Frontier

- Population: *Wehrbauern* - soldier-peasants granted special privileges in exchange for their military service
- *Militär Kommunitäten* - privileged towns; more developed economy, civilian and cultural life
- Bjelovar, Petrinja, Kostajnica, Senj, Karlobag, Petrovaradin, Karlovci, Zemun
- Unfavourable situation for development of cultural life:
- Low literacy - 18% in the Military Frontier; 56% in *Militär Kommunitäten*
- Low school attendance (20%)
- Uneducated general population - 2,7% in „intellectual professions” (meaning clergymen, clerks, men of letters, artists, lawyers, medical professionals); only 110 „writers and artists”

Military music

- Functions of military music: utilitarian (military signals; rhythm for marches and manouvers)
 - Entertainment of officers
 - additional source of income for the regiment
- 1806 reform - 1 regimental drummer and 8 *Hautboisten* (2 x oboists, clarinets, bassoonists and trumpeters or horn players); 1852 reform - 25 musicians
- Kapellmeister - head of regimental band and the most important person for the regiment's musical life
- 11 regimental bands in the Croatian and Slavonian Military Frontier: Gospić, Otočac, Ogulin, Slunj, Bjelovar (2), Slavonski Brod, Nova Gradiška, Petrovaradin, Glina, Petrinja

Orchestra of Ban Jelačić infantry regiment

Tabelle.

Monat 1863.

K. K. Infanterie-Regiment		Musikanten	
Namen	Stärke	Namen	Stärke
Anton von Miksch	1	Karl Lusavitsch	1
Georg Kupfer	1	Anton Levecht	1
Nikolaus Graf	1	Wladimir	1
Anton	1	Thomas	1
Nikolaus von	1	Gaspar	1
Oklopčić	1	Anton	1
Mihail	1	Wladimir	1
Wladimir	1	Anton	1
Schmidt	1	Wladimir	1
		Anton	1
Summa	12	Summa	12

Monthly list of regiments players (Oguliner regiment)

Consignation

Unter der handschriftlichen Aufsicht des Regimentsmusikanten und Kapellmeisters

Namen	Stärke	Stärke	Stärke
Kapellmeister	1	1	1
Regimentskapellmeister	1	1	1
Regimentskapellmeister	1	1	1
Regimentskapellmeister	1	1	1
Summa	4	4	4

St. Petersburg den 15ten July 1890

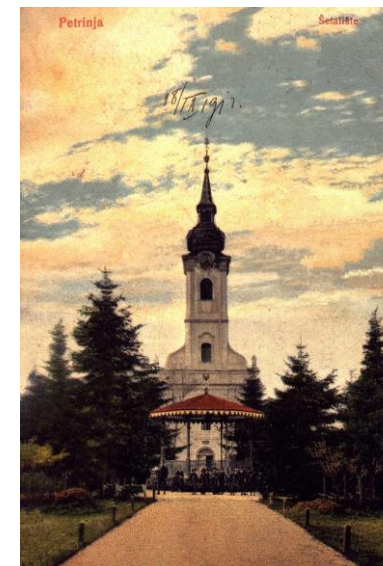
Kapellmeister's salary as one of the regiment's expenses

Privileged towns

- Places with more developed civilian life
- Different music societies founded on private initiatives
- Musikvereins in Petrinja and Senj
 - Society of the friends of music, music school, Society's orchestra

Musikverein in Petrinja (1841)

- Mission: *foundation, preservation and development of music school, cultivation of feelings, refinement of taste and constant spread of the beautiful art of music throughout the homeland*
- Departments for church music, choir singing, music theory; the town music and the music school
- Prolific period in the 1840s; decline during the Neo-absolutism (1851-1859); complete halt of the orchestra activity 1860-1873
- Renewal of activities after the demilitarization (1873)

Musikverein in Senj (1837)

- Society of the friends of music (1837) with music school and the Society's orchestra (1842)
- Patron and benefactor bishop Mirko von Ožegović
- Božidar Klemenčić - *spiritus movens*
- Music school - 1 teacher (*Musikverein's Kapellmeister*), 2 classes; between 40 and 75 students
- Regular orchestra's public performances:
 - royal birthdays and namedays; 1 January and 1 May, religious holidays, on the demand of the city council, and twice a month (from 1 May to 31 October) on the town's square for the public
- Very favourable newspaper reports on the orchestra's quality and the repertoire

26. III. 1894. „Koncerat sa plesom”

Glazbeni zavod, uz gostovanje društvenog pjevačkog zbora, Božene Kukla i Mile Vlahović

D. Kukla: 'Poputnica br. 9', svira gradska glazba

Iv. pl. Zajc: 'Hrvatska himna', pjeva društveni zbor

E. Parich-Alvaras: Prvi dio 'Moise Fantasie', udara na pedalnoj harfi gdjica Božena Kukla

E. Storch: 'Andante cantabile', solo za kontrabas, gudi društveni kapelnik g. D. Kukla, prati ga na glasoviru gdjica Mila Vlahović

E. Schneckner: 'Mazurka brillante', udara na pedalnoj harfi gdjica Božena Kukla

D. Kukla: 'Impromptu', solo za kontrabas, gudi društveni kapelnik g. D. Kukla, prati ga na glasoviru gdjica Mila Vlahović

Narodna korutanska 'Opusteny', pjeva društveni zbor

M. Komzak: 'Za vesele ljude', svira društvena glazba

Ples do 12 sati.

13. X. 1895. „Konzert s plesom”

Erviti, 'Španjolska poputnica' (svira glazba)

P. Mascagni, Ouvertira iz opere 'Cavalleria rusticana' (svira glazba)

J. Hajndrich, 'Jadransko more' (pjeva zbor)

S. Burgmüller, Dva koncertna studija za glasovir: a) Andante sostenuto, b) Allegro agitato (udara gdjica Mila Vlahović)

F. Bosiljevac, 'Crnookoj' (pjeva zbor)

R. Jansa, Fantazija na motive iz opere 'Niema iz Portici' (gudi na gusle g. S. Hudoba uz pratnju glasovira)

F. Vilhar, 'Bog i Hrvati' (pjeva zbor)

Iv. pl. Zajc, Duetto i finale iz opere 'Nikola Šubić Zrinski' (svira glazba)

Ples društveni

Other musical societies

1800-1873

1808	Petrinja - Gradska limena glazba
1837	Senj - Glazbeno društvo
1842	Petrinja - Musik-Schul-Verein
1842	Senj - Glazbena škola
1842	Senj - Gradska glazba Senj
1854	Vinkovci - Glazbena škola
1862	Petrinja - Četverglasni muški zbor
1862	Ruma - Srpsko crkveno pevačko društvo
1864	Petrinja - Hrvatsko pjevačko društvo 'Slavulj'
1865	Mitrovica - Srpsko crkveno pevačko društvo
1870	Kostajnica - Gradsko pjevačko društvo 'Sokol'
1871	Glina - Pjevačko društvo 'Sokol'
1871	Slavonski Brod - Hrvatsko pjevačko društvo 'Davor'
1872	Bjelovar - Hrvatsko pjevačko društvo 'Dvojnice'
1872	Vinkovci - Pjevačko i glazbeno društvo 'Sloga'

13

1873-1881

1873	Nova Gradiška - Limena glazba Vatrogasnog društva
1873	Ogulin - Puhački orkestar DVD-a Ogulin?
1874	Daruvar - Pjevačko društvo 'Lahor'
1875	Đurđevac - Tamburica
1878	Gospić - Pjevačko društvo 'Velebit'
1880	Petrovaradin - Hrvatsko pjevačko društvo 'Neven'
1881	Slunj - Pjevačko društvo 'Lovor'

7

1881-1914

1882	Gospić - Srpsko pravoslavno crkveno pjevačko društvo	1894	Ogulin - Hrvatsko pjevačko društvo 'Klek'	1903	Županja - Hrvatsko pjevačko, tamburaško i čitaoničko društvo 'Tomislav'	1908	Karlovac - Pjevački zbor Svete Trojice
1884	Kloštar Podravski - Glazbeno i pjevačko društvo "Dobrotvor"	1895	Beška (Stara Pazova) - Beščansko pjevačko društvo 'Concordia'	1904	Drnje (Koprivnica) - Pjevačko glazbeno tamburaško društvo 'Danica'	1909	Koprivnica - Glazbeno društvo
1884	Petrinja - Prvo tamburaško društvo u Petrinji	1895	Slavonski Brod - Hrvatsko pjevačko društvo 'Davor'	1904	Sigetec (Koprivnica) - Glazbeno društvo Sigetec	1909	Koprivnica - Cecilijino društvo 'Sveti Nikola'
1884	Vinkovci - Limena glazba Dobrovoljnog vatrogasnog društva	1896	Nova Kapela (Nova Gradiška) - Pjevačko i tamburaško društvo 'Lovor'	1904	Vinkovci - Srpsko crkveno pevačko društvo u Vinkovcima	1909	Križ Donji (Bjelovar) - Hrvatsko pjevačko glazbeno-tamburaško društvo
1884	Virje - Hrvatsko pjevačko društvo 'Rusan'	1896	Zemun - Hrvatsko pjevačko društvo 'Odjek'	1905	Grubišno Polje - Pjevačko društvo Tomislav	1909	Novska - Hrvatsko pjevačko i tamburaško društvo 'Šubić'
1885	Mitrovica - Mitrovačko hrvatsko pjevačko društvo 'Nada'	1896	Zemun - Srpska ratarska gornjovaroška crkvena pjevačka zadruha	1905	Mitrovica - Srpska crkvena pjevačka družina	1910	Karlovac - Srpsko pjevačko društvo
1885	Petrinja - Pjevački zbor obrtničkog radničkog društva 'Banovac'	1899	Županja? - Krajem 19. stoljeća Limena glazba Dobrovoljnog vatrogasnog društva	1905	Surčin (Zemun) - Srpska crkvena pjevačka zadruha 'Graničar'	1910	Nova Gradiška - Srpsko pjevačko društvo 'Zora'
1886	Duga Resa - Limena glazba	1900	Kaniža Gospićka - Hrvatska seljačka čitaonica s pjevačkim i tamburaškim zborom	1905	Vinkovci - Hrvatski sokol	1910	Glina - Pjevačko tamburaško društvo 'Hrvatska vila'
1886	Karlovac - Trgovačko tamburaško društvo 'Hrvatska'	1900	Podravska Slatina - Hrvatsko pjevačko društvo 'Zrinjski'	1906	Dvor na Uni - Pjevačko glazbeno tamburaško društvo	1911	Karlovac - Glazbeno društvo
1886	Nova Gradiška - Hrvatsko pjevačko društvo 'Graničar'	1900	Vinkovci - Hrvatsko pjevačko i tamburaško društvo 'Relković'	1906	Korenica - Srpsko pjevačko društvo	1911	Vinkovci - Srpsko pjevačko društvo 'Vila'
1886	Otočac - Pjevačko društvo 'Bilo'	1901	Gospić - Pjevačko-glazbeno 'Velebit' (1901?)	1907	Glina - Srpsko narodno crkveno pjevačko društvo	1911	Nikinci (Ruma) - Hrvatsko pjevačko društvo 'Zvonimir'
1887	Karlovac - Pjevačko društvo 'Nada'	1901	Ivanić-grad - Pjevačko društvo 'Posavac'	1907	Golubinci (Stara Pazova) - Srpsko crkveno pjevačko društvo	1912	Nikinci (Ruma) - Pjevačko njemačko društvo
1888	Glina - Gradsko-vatrogasna glazba	1901	Vinkovci - Hrvatsko pjevačko i tamburaško društvo	1907	Gospić - Glazbeno društvo	1912	Nikinci (Ruma) - Pjevačko njemačko društvo
1888	Slavonski Brod - Srpsko crkveno pevačko društvo u Brodu	1901	Vinkovci - Hrvatsko pjevačko i tamburaško društvo	1907	Velika Kapanica (Slavonski Brod) - Pjevačko tamburaško društvo 'Ivan Filipović'	1912	Nikinci (Ruma) - Pjevačko njemačko društvo
1892	Nova Gradiška - Udruga 'Novogradiška hrvatska omladina'	1902	Gospić - Radničko pjevačko društvo 'Hrvat'	1907	Zemun - Hrvatsko obrtničko i trgovačko pjevačko društvo	1913	Vinkovci - Pjevačko društvo 'Testreriseg'
1892	Nova Gradiška - Udruga 'Novogradiška hrvatska omladina'	1903	Đurđevac - Hrvatsko tamburaško društvo 'Preradović'	1907	Zemun - Hrvatsko obrtničko i trgovačko pjevačko društvo	1914	Mitrovica - Srpsko zanatlijsko pevačko društvo 'Stražilovo'
1894	Indija (Ruma) - Indijsko srpsko pevačko društvo	1903	Gospić - Glazbeno društvo u Gospiću	1908	Babina Greda (Županja) - Hrvatsko pjevačko i tamburaško društvo 'Zvonimir'		

63

Thank you for your
attention!